

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова науково-методичної
ради НУВГП
е-підпис Валерій СОРОКА

12.09.2022

03-08-40S

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

SYLLABUS

Критика сучасних архітектурно-містобудівних теорій		Criticism of modern architectural and urban planning theories
Шифр за ОП	OK 7	Code in Educational Program
Освітній рівень магістерський (другій)		Level of education Master's (second)
Галузь знань Архітектура та будівництво	19	Field of knowledge Architecture and Civil Engineering
Спеціальність Архітектура та містобудування	191	Field of study Architecture and Urban Planning
Спеціалізація -		Specialization -
Освітня програма Архітектура та містобудування		Educational Program Architecture and Urban Planning

Силабус навчальної дисципліни «Критика сучасних архітектурно-містобудівних теорій» для здобувачів вищої освіти ступеня «магістр», які навчаються за освітньо-професійною програмою "Архітектура та містобудування" спеціальності 191 "Архітектура та містобудування". Рівне. НУВГП. 2021. 14 стор.

ОП на сайті університету:

<https://start.nuwm.edu.ua/instituty/budivnytstva-ta-arkhitektury>

Розробник силабусу: *Лушнікова Н.В., канд. техн. наук, доц., доц. кафедри архітектури та середовищного дизайну*

Силабус схвалений на засіданні кафедри
Протокол № 1 від "29" серпня 2022 року

Завідувач кафедри: *е-підпис Михайлишин О.Л., д.арх., доцент*

Керівник (гарант) ОП: *е-підпис Ричков П.А., д.арх., професор*

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІ
Протокол № 1 від "30" серпня 2022 року

Голова науково-методичної ради з якості ННІ: *е-підпис Макаренко Р.М., канд. техн. наук, професор*

СЗ №-3899 в ЕДО НУВГП.

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ	
Ступінь вищої освіти	<i>Магістр</i>
Освітня програма	<i>Архітектура та містобудування</i>
Спеціальність	<i>191 Архітектура та містобудування</i>
Рік навчання, семестр	Магістр 1-й рік навчання, 1-й семестр
Кількість кредитів	3 кредити ЄКТС
Лекції:	<i>16 годин</i>
Семінарські заняття:	<i>14 годин</i>
Самостійна робота:	<i>60 годин</i>
Курсова робота:	<i>Ні</i>
Форма навчання	<i>денна</i>
Форма підсумкового контролю	<i>екзамен</i>
Мова викладання	українська
ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА	
Лектор 	<i>Лушнікова Наталія Валеріївна, канд. техн. наук, доцентка, доцентка кафедри архітектури та середовищного дизайну</i>
Вікіситет	https://index.php/Лушнікова_Наталія_Валеріївна
ORCID	https://orcid.org/0000-0002-5781-4051
Як комунікувати	n.v.lushnikova@nuwm.edu.ua <i>Кафедра архітектури та середовищного дизайну, 637 ауд., ННІБА</i>

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ

Анотація освітньої компоненти, в т.ч. мета та цілі

Однією з важливих навичок в сучасному світі є здатність до критичного мислення. Основними рисами такого виду мислення є усвідомленість та самовдосконалення. В контексті підготовки здобувачів вищої освіти в галузі архітектури та містобудування розвиток навичок фахового критичного мислення стосується насамперед цілеспрямованого і обґрунтованого аналізу явищ і процесів, які відбуваються в сучасній архітектурній та містобудівній теорії і практиці.

Мета даної освітньої компоненти полягає у формуванні аналітичного та критичного ставлення до основних засад архітектурної творчості в рамках сучасної архітектурної та містобудівної ситуації.

Цілі освітньої компоненти:

- ознайомлення здобувачів вищої освіти із історичними витоками сучасних архітектурних та містобудівних концепцій та теорій;
- ознайомлення здобувачів основними теоретичними засадами сучасної архітектури, концептуальними спрямуваннями в новітній архітектурній практиці;
- розуміння змісту і особливостей ідейних та творчих позицій провідних майстрів новітньої світової та вітчизняної архітектури;
- набуття навичок критичного оцінювання ідейно-творчого змісту різноманітних теоретичних та творчих концепцій архітектури

Посилання на розміщення освітнього компоненту на навчальній платформі Moodle

<https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=4874>

Компетентності

ЗК 01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 07. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

СК01. Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі архітектури та містобудування у широких або

мультидисциплінарних контекстах.

СК06. Здатність аналізувати, міжнародний та вітчизняний досвід, збирати, накопичувати і використовувати інформацію необхідну для розв'язання задач дослідницького та інноваційного характеру у сфері архітектури та містобудування.

СК10. Здатність генерувати нові ідеї та розробляти інноваційні рішення у сфері архітектури та містобудування.

СК11. Здатність критично осмислювати проблеми архітектури та містобудування.

Програмні результати навчання (ПРН). Результати навчання (РН)

РН01. Мати спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері архітектури та містобудування і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень.

РН04. Розуміти і застосовувати у практичній діяльності теоретичні і практичні засади проєктування інноваційних об'єктів містобудування, житлових, громадських, промислових будівель і споруд, реконструкції і реставрації архітектурних об'єктів, методів досягнення раціонального архітектурно-планувального, об'ємно-просторового, конструктивного рішення, забезпечення соціально-економічної ефективності, екологічності, енергоефективності, гармонізації з довкіллям.

РН06. Забезпечувати гармонізацію об'єктів архітектури і предметного середовища, зокрема із застосуванням принципів і методів теорії дизайну архітектурного середовища та теорії інтер'єру.

РН15. Аналізувати міжнародний та вітчизняний досвід щодо проєктування об'єктів архітектури та містобудування.

Структура та зміст освітнього компонента

Теми	Тема 1. Критика як галузь архітектурознавства. Понятійно-термінологічний апарат теорії та критики архітектури. Предмет, метод та специфіка критики архітектурних теорій. Функції та основні види (типологія) критики архітектурних теорій. Тема 2. Витоки сучасних архітектурних та містобудівних теорій. Трактат Вітрувія «Десять книг про архітектуру». Трактати доби Відродження.
-------------	---

Теоретичні праці доби бароко та класицизму, історизму і модерну. Концепції ідеальних міст

Тема 3. Формування основ сучасної архітектури та містобудування на зламі століть. Зародження модернізму: Л.Г. Саллівен, Ф.Л. Райт. Футуризм А. Сант-Еліа. Містобудівні концепції Е. Говарда (місто-сад) та Т. Гарньє (промислове місто).

Тема 4. Теоретичні концепції архітектури та містобудування у міжвоєнний період. Баугауз: новаторські концепції. Доба радянського авангарду. Теоретичні постулати Ле Корбюзьє. Конгреси CIAM. Афінська хартія. Теоретичні підвалини архітектури тоталітарних режимів

Тема 5. Концепції інтернаціоналізації та регіоналізації архітектури (50-70-ті рр. XX ст.). Повоєнний Корбюзьє. Бруталізм П. та А. Смітсонів. Архітектурні концепції США повоєнних років: Чарльз і Рей Імз, Л. Міс ван дер Роє. Криза модернізму і пошуки альтернатив. Архітектурні утопії 1960-х. Теоретичні праці К. Александера, К. Фремптона, Р. Вентурі та ін.

Тема 6. Теоретичні засади постмодернізму в архітектурі та містобудуванні. Праця Чарльза Дженкса «Мова архітектури постмодернізму» та її подальші версії. Теоретичні та ідейні підвалини постмодернізму. Сучасні постмодерністичні течії архітектури. Неомодернізм та пізній модернізм в контексті нового глобального стилю.

Тема 7. Теоретичні концепції сучасного містобудування та урбаністики. Праці Дж. Джекобс, К. Лінча. «Брюсселізація» архітектури в 60-70-хх рр. Теоретичні концепції Леона Кріє – історичний урбодизайн. Новий урбанізм та його різновиди. Праці Й. Гела.

Тема 8. Концептуальні спрямування в архітектурі та урбаністиці на межі XX і XXI століть. Quo vadis postmodernismo? (Куди іде постмодернізм?) Новітні

	<p>тенденції в концептуальній архітектурі. Параметризм. Метамодернізм. Сустейнізм (sustainism) як новий модернізм.</p>
<p>Деталізовані ПРН/РН</p>	<p>РН01. Мати спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері архітектури та містобудування і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень.</p> <p>РН04. Розуміти і застосовувати у практичній діяльності теоретичні і практичні засади проєктування інноваційних об'єктів містобудування, житлових, громадських, промислових будівель і споруд, реконструкції і реставрації архітектурних об'єктів, методів досягнення раціонального архітектурно-планувального, об'ємно-просторового, конструктивного рішення, забезпечення соціально-економічної ефективності, екологічності, енергоефективності, гармонізації з довкіллям.</p> <p>РН06. Забезпечувати гармонізацію об'єктів архітектури і предметного середовища, зокрема із застосуванням принципів і методів теорії дизайну архітектурного середовища та теорії інтер'єру.</p> <p>РН15. Аналізувати міжнародний та вітчизняний досвід щодо проєктування об'єктів архітектури та містобудування.</p>
<p>Завдання</p>	<p>Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) Критичне есе</p> <p>Есе як різновид публіцистичної діяльності, є невеликим за обсягом твором, що має довільну композицію і висловлює індивідуальні думки та враження з конкретного питання. Есе не претендує на вичерпне і визначальне трактування теоретичної праці. В даному випадку передбачається аналітичне опрацювання друкованої праці (статті, виступу, програми, маніфесту або уривку з них) авторства видатного архітектора, дизайнера, митця. Здобувач вищої освіти також може обирати в якості об'єкта есе різні види електронних інформаційних ресурсів,</p>

	<i>наприклад, аудіо- або відеолекції, записи виступів на публічних заходах, тощо, попередньо погодивши свій вибір із викладачем</i>
<i>Форми проведення занять</i>	<i>16 год лекцій / 14 год семінарських занять/ 60 год сам. роботи Лекції (16 год), семінарські заняття (14 год), самостійна робота (60 год): в т.ч. екзамен (4 год), підготовка до проміжних і підсумкового модульних контролів (20 год), виконання ІНДЗ (10 год), підготовка до семінарських занять (26 год), практична підготовка, контрольні заходи</i>
<i>Види навчальної роботи студента</i>	<i>Завдання та дискусії під час семінарських занять, опитування, проміжні і підсумковий модульні контролі, ІНДЗ</i>
<i>Методи та технології навчання</i>	<i>Проблемно-пошуковий метод, навчальна дискусія, мозковий штурм, аналіз ситуації, тренінги, обговорення наукових публікацій та інші</i>
<i>Засоби навчання</i>	<i>Мультимедійні презентації, проекційна апаратура (проектори, екрани, тощо), комп'ютери, інтернет мережі, бібліотечні фонди</i>
<i>Перелік навчальних матеріалів, які повинен опанувати/ознайомитись студент перед заняттям та інше</i>	<i>Методичні вказівки до семінарських занять та самостійної роботи з дисципліни „Критика сучасних архітектурних теорій” для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 191 Архітектура та містобудування денної форми навчання /Н.В. Лушнікова. – Рівне: НУВГП, 2022. – 23 с.</i>
Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)	
<i>Складові освітньої компоненти сприяють формуванню універсальних навичок, які дозволяють швидко адаптуватися до нових умов проектної діяльності, розв'язувати нестандартні завдання практичної діяльності:</i>	
<ul style="list-style-type: none"> <i>• допитливість, ініціативність – під час засвоєння теоретичного матеріалу лекційних занять та виконання практичних завдань,</i> 	

проведення самостійних аудитів доступності;

- критичне мислення – це наукове мислення, суть якого полягає в ухваленні ретельно обміркованих та незалежних рішень, йому притаманні такі властивості, як усвідомленість та самовдосконалення;
- креативне мислення –тип мислення, здатний привести до несподіваних оригінальних проєктних рішень

Форми та методи навчання

проблемно-пошуковий метод, навчальна дискусія, мозковий штурм, аналіз текстів, презентації, лекції

Порядок та критерії оцінювання

форми та зміст контроль-них заходів	- контроль відвідування лекцій - контроль активності на семінарських заняттях - виконання ІНДЗ - контроль виконання самостійної роботи - проміжні і підсумковий модульні контролю
перелік критеріїв оцінювання їх бальні значення	- відвідування лекцій 2 бали за 1 лекцію (разом до 16 балів) - активність на семінарських заняттях 0-2 бали (разом до 14 балів) - індивідуальне навчально-дослідне завдання – до 20 балів - самостійна робота – до 10 балів - 2 проміжні модульні контролю (до 20 балів кожний, разом 40 балів) або підсумковий модульний контроль (40 балів)
Види навчальних завдань для отримання обов'язкових та додаткових балів (бонусів) поточної (практичної) складової	Навчальне завдання для отримання обов'язкових балів – ІНДЗ та завдання самостійної роботи Для отримання додаткових балів студенти можуть виконувати додаткові завдання самостійної роботи, готувати короткі презентації, що стосуються сучасних архітектурних теорій, опрацьовувати теоретичні праці, статті, уривки монографій теоретиків архітектури

оцінки здобувача	
Модульний та підсумковий контроль знань (кількість питань у тексті, вага)	Проміжний модульний контроль складається з двох модулів, в кожному з яких 150 питань: питання 1 рівня – 105 питань (0,5 бали) питання 2 рівня – 30 питань (1 бал) питання 3 рівня – 15 питань (2 бали) Кожен варіант має 20 питань з відповідним пропорційним розподілом питань трьох рівнів Підсумковий модульний контроль складається з 300 питань: кожен варіант має 40 питань
Характеристика різнорівневих видів завдань, у тому числі самоконтроль	Аудиторні форми навчання – лекції та семінарські заняття Позааудиторні форми навчання – ІНДЗ, самостійна робота по опрацюванню матеріалів лекцій та теоретичних праць, підготовки до проміжних модульних контролів та підсумкового контролю Самоконтроль роботи здобувача вищої освіти здійснюється протягом семестру відповідно до шкали оцінювання
Розрахунок загальної інтегральної оцінки	Здійснюється на підставі додавання кількості балів за відвідування лекційних занять, активності на семінарських заняттях, ІНДЗ, проміжних модульних контролів

Поєднання навчання та досліджень

Здобувачі вищої освіти мають можливість отримати додаткові бали за виконання індивідуальних завдань дослідницького характеру, написання та опублікування наукових тез (статей) з тематики курсу, наприклад в "Студентському віснику НУВГП", участь в Університетському конкурсі студентських наукових робіт "Наука очима молоді" та Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт:

<https://nuwm.edu.ua/naukova-dijaljnistj/stud-science>

Силабус освітньої компоненти складений на основі досвіду підготовки ряду власних наукових публікацій для вітчизняних та міжнародних видань в галузі теорії і історії архітектури, як лекторкою курсу як одноосібно, так і у складі наукових колективів

Інформаційні ресурси

Основна література:

1. *Архітектура сучасності: остання третина XX – початок XXI століть: навч. посібник / Б.С. Черкес, С.М. Лінда. – Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2010. – 384 с.*
2. *Стародубцева Л.В. Архітектура постмодернізму: Історія. Теорія. Практика. Посібник для студентів. – К.: Спалах, 1998. – 208с.*
3. *Мастера архитектуры об архитектуре. Сост. и ред. А.В. Иконникова. – М.: Искусство, 1972. – 590 с.*
4. *Programs and manifestoes of 20th-century architecture / Ed. by U. Conrads. - Cambridge, Massachusetts: The MIT Press, 1971. – 192 p.*
5. *Theories and manifestoes of contemporary architecture/ Ed. by Ch. Jencks and K. Kampf. – Academy Editions by John Wiley & Sons, 1997. – 312 p.*

Додаткова література:

6. Гел Й. Міста для людей. –К. Основи, 2018. – 304 с.
7. Джекобс Дж. Смерть і життя великих американських міст. – К.: Кенекшенс, 2021. – 480 с.
8. Ленер Ж. Акупунктура міста. – Л.: Видавництво Старого Лева, 2016. - 160 с.
9. *Architectural Theory. From the Renaissance to the Present. – Koln u.a.: Taschen, 2006. – 576 s.*
10. *Architectural Theory since 1968. Ed. by K. Michael Hays. – Massachusetts: MIT press, 2000. – 808 p.*
11. *Constructing a New Agenda. Architectural Theory 1993-2009. Ed. by K. Krista Sykes. – New York: Princeton Architectural Press, 2010. - 512 p.*
12. *Frampton K. Modern architecture. A critical history. 4th ed. NY: Thames & Hudson, 2007. Reprinted 2010. – 424 p.*
13. *Introducing Architectural Theory: Debating a Discipline / Ed. by K. Smith. – NY: Taylor & Francis, 2012. – 423 p.*
14. *Jencks Ch. Critical Modernism. Where is postmodernism going? – London: Wiley Academy, 2007. – 240 p.*
15. *Jencks Ch. The New Paradigm in Architecture. The Language of Post-Modernism. – New Haven and London: Yale University Press, 2002. – 280 p.*
16. *Lange A. Writing about architecture: Mastering the language of buildings and cities. – New York: Princeton Architectural Press, 2012. –*

192 р.

17. Mallgrave H.F. Modern Architectural Theory: A Historical Survey, 1673-1968. – New York: Cambridge University Press, 2005. – 503 р.
18. Weston R. 100 Ideas that changed architecture. – London: Laurence King Publishing, 2011. – 216р.
19. Architecture TED Talks <https://www.ted.com/topics/architecture>
20. Chaplinsky Vlog <youtube.com/channel/UCgF1bBmCdBlIL-3C29CVtxg>

Дедлайни та перескладання

Ліквідація академічної заборгованості здійснюється згідно «Порядку ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП», <http://ep3.nuwm.edu.ua/4273/>, за яким реалізується право здобувача на повторне вивчення освітньої компоненти чи повторне навчання на курсі.

Перездача модульних контролів здійснюється згідно <http://nuwm.edu.ua/struktorni-pidrozdili/navch-nauk-tsentr-nezalezhnogo-otsiniuvannia-znan/dokumenty>.

Оголошення стосовно дедлайнів здачі ІНДЗ та проміжних модульних контролів освітньої компоненти відповідно до політики оцінювання оприлюднюються на сторінці даної дисципліни на платформі Moodle.

Неформальна та інформальна освіта

Здобувачі мають право на визнання (перезарахування) результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті відповідно до Положення <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/18660>

Здобувачі вищої освіти мають право на часткове зарахування навчальних результатів, здобутих в процесі неформальної освіти: зокрема, нараховуються додаткові бали за участь студентів у конференціях, презентаціях, воркшопах на тематику, максимально наближену до теми освітньої компоненти

Практики, представники бізнесу, фахівці, залучені до викладання

Залучення фахівців здійснюється згідно угод про співпрацю із наступними організаціями:

1. Харківський національний університет міського господарства ім. О. Бекетова (Угода про співпрацю, 2016).
2. Івано-Франківським національним технічним університетом нафти і газу (Угода про співпрацю, 2017).
3. ТОВ "Майстерня МОСТ", директор Котляров Д.А.
4. ТОВ "Орбіта Будпроект", директор Матвіюк О.В.

Правила академічної доброчесності

Викладачі і студенти зобов'язані дотримуватись правил академічної доброчесності. Відповідні вимоги до дотримання таких правил відображені у Кодексі честі студентів НУВГП

<http://ep3.nuwm.edu.ua/4917/>

Студенти, які не самостійно виконують практичні завдання, ІНДЗ та проміжні модульні контролю, вдаються до плагиату ідей, не допускаються до здачі ІНДЗ з наступним повторним його виконанням.

Нормативні документи НУВГП та НАЗЯВО стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці ЯКІСТЬ ОСВІТИ сайту НУВГП -

<http://nuwm.edu.ua/sp/akademichna-dobrochesnistj>

https://naqa.gov.ua/академічна_доброчесність

Вимоги до відвідування

Здобувачу вищої освіти не дозволяється пропускати заняття без поважних причин. Поважними причинами є хвороби та ін. причини, підтверджені відповідним документами (довідка про хворобу, тощо). Відпрацювання пропущених занять відбувається шляхом самостійного виконання додаткових індивідуальних завдань та опрацювання лекційного матеріалу.

Здобувачі вищої освіти мають доступ до усіх навчальних матеріалів, які розміщені на платформі Moodle

<https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=466>

Здобувач вищої освіти має право оформити індивідуальний графік навчання згідно відповідного положення <http://ep3.nuwm.edu.ua/6226/>

Здобувачі без обмежень можуть на заняттях використовувати мобільні телефони та ноутбуки, якщо цього вимагає навчальний процес

Оновлення

За ініціативою викладача зміст освітньої компоненти оновлюється щорічно, враховуючи зміни у законодавстві України, наукові досягнення у галузі теорії архітектури

Здобувачі вищої освіти також можуть долучатись до оновлення дисципліни шляхом подання пропозицій викладачу щодо оновлення змісту освітньої компоненти наприкінці семестру. За таку ініціативу здобувачі вищої освіти можуть отримати додаткові бали

Академічна мобільність. Інтернаціоналізація

Процедура визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, визначається документами: [https://nuwm.edu.ua/sp/akademichna mobilnist](https://nuwm.edu.ua/sp/akademichna_mobilnist) .

Доступ студентів до повнотекстових ресурсів

Springer Link (журнали – 1997-2020; книги - 2017);

Google Scholar: <https://scholar.google.com/>;

Elsevier: <https://www.elsevier.com/>;

Sciencedirect: <https://www.sciencedirect.com/>;

ResearchGate: [https://www.researchgate.net /](https://www.researchgate.net/).

Лектор

канд. техн. наук, доцент Лушнікова Н.В.